

Ruimtelijke onderbouwing Zandpolder fase 3

Ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van omgevingsvergunning
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Opdrachtgever:
Landschap Noord-Holland

Bureau Ten Haaf & Bakker

december, 2014

Ten Haaf & Bakker
Scholeksterstraat 23
1873 HM Groet
072 5151467
info@tenhaafenbakker.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	
1.1	Aanleiding en doelstelling	
1.2	Vigerend bestemmingsplan	
1.3	Leeswijzer	
2	Huidige situatie	
2.1	Situering en begrenzing	
2.2	Ontstaansgeschiedenis	
2.3	Huidige inrichting	
3	Beleidskader	
3.1	Algemeen	
3.2	Rijksbeleid	
3.3	Provinciaal beleid	
3.4	Regionaal beleid	
3.5	Gemeentelijk beleid	
3.6	Conclusie beleidskader	
4	Planbeschrijving	
4.1	Algemeen	
4.2	Nut en noodzaak	
4.3	Toekomstige inrichting	
4.4	Juridische aspecten	
5	Milieu- en omgevingsaspecten	
5.1	Algemeen	
5.2	Water	
5.3	Natuur	
5.4	Bodem	
5.5	Archeologie	
5.6	Geluid	
5.7	Luchtkwaliteit.....	
5.8	Externe veiligheid	
5.9	Milieueffectrapportage	
6	Financiële uitvoerbaarheid	
7	Procedure omgevingsverg	
7.1	Algemeen	
7.2	Vorbereiding	
7.3	Besluitvorming	
7.4	Beroep en hoger beroep	

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Landschap Noord-Holland beheert verschillende natuurgebieden ten noorden van Callantsoog. Hieronder valt het Natura 2000-gebied de Noordduinen, dat doorloopt tot aan Den Helder. Midden in het poldergebied tussen Callantsoog en Groote Keeten ligt het 17 ha grote 'Nollenland bij Abbestede'. Tussen het Nollenland en de Noordduinen ligt de Zandpolder. Landschap Noord-Holland streeft er naar om in dit gebied een brede ecologische verbinding tussen beide gebieden te ontwikkelen, met een oppervlakte van circa 40 hectare.

In 2010 werd het 6 hectare grote terrein Zandpolder fase 1 ingericht. De inrichting van Zandpolder fase 2, met een oppervlakte van 8,5 hectare wordt momenteel ingericht. Dit plan geeft voorstellen voor de inrichting van het 3 hectare grote Zandpolder fase 3.

Zandpolder fase 3 wordt ingericht als onderdeel van het programma Ruimtelijke kwaliteit. Mede ter compensatie van het verlies van rustplaatsen voor Steenlopers en Scholeksters langs de Hondsbossche Zeewering, als gevolg van de uitvoering van Zwakke Schakels N-H, wordt Zandpolder 3 ingericht als hoogwatervluchtplaats voor deze soorten. Doordat in het gebied zilte kwel optreedt, liggen er verder goede kansen voor de ontwikkeling van zilte levensgemeenschappen.

Het vigerende bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid voor natuurontwikkeling. Met een goede ruimtelijke onderbouwing kan worden afgeweken van het bestemmingsplan.

figuur 1. Ligging en indeling

1.2. Bestemmingsplan

Het plangebied is gelegen in het bestemmingsplan “Buitengebied Zijpe” en heeft bestemming “Agrarisch” en de dubbelbestemming “Archeologie 4”. Het westelijke gedeelte van het perceel is tevens mede bestemd als “Waterstaat – Waterkering”. Het hele plangebied is aangeduid als ‘weidevogelgebied’ en ‘bollenconcentratiegebied’, en in het zuidelijke deel is de aanduiding ‘bouwvlak’ opgenomen.

De voorgenomen ontwikkeling, realisatie van een ecologische hoofdstructuur, past niet binnen deze bestemming.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van de huidige situatie gegeven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het vigerende beleid. In hoofdstuk 4 wordt een planbeschrijving gegeven. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op verschillende milieu/ en omgevingsaspecten. Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de financiële uitvoerbaarheid. In hoofdstuk 7 wordt tot slot de wettelijke procedure beschreven.

2. Huidige situatie

2.1. Ligging

Het besluitgebied maakt deel uit van de polder Callantsoog en ligt tussen de dorpen Callantsoog en Groote Keeten. Het gebied ligt tussen het duingebied (Noordduinen) in het westen en het Nollenland bij Abbestede in het oosten. Zowel de Noordduinen als het Nollenland zijn in beheer bij Landschap Noord-Holland.

Het terrein ligt direct aan de binnenduinrand en grenst aan de westzijde aan de Duinweg, een belangrijke ader voor het recreatieve verkeer langs de kust. Aan de zuidzijde grenst het perceel aan de bebouwing die langs de Mineweg ligt. De noord- en oostzijde van het perceel grenzen aan ander bollenland.

Figuur 2. Begrenzing besluitgebied

2.2. Ontstaansgeschiedenis

In de late Middeleeuwen was Callantsoog een waddeneiland, toen nog 't Oghe' genoemd. Naar het zuiden toe lag Petten, met daartussen het zeegat de Zijpe. Naar het noorden lag het Heersdiep en daar voorbij het eiland Huisduinen. Het 'Oghe' bestond uit een aantal, met elkaar vergroeide, 'oogduincomplexen'. Dat zijn sikkelvormige duinen, die met de rug naar het zuidwesten gekeerd zijn. In de luwte van deze oogduinen vond opslibbing met zeeklei plaats. De bewoners gingen dan ook snel over tot het inpolderen van deze vruchtbare grond. Door de aanleg van dijkes aan de landzijde ontstonden poldertjes met namen als Polder de Sanden, de latere Zandpolder.

Op 1 november 1570 zorgde de Allerheiligenvloed voor enorme rampspoed. De duinen van het eiland werden op verschillende plaatsen weggeslagen. Het 'Oude Land' verdween vrijwel volledig van de kaart, en daarvoor in de plaats kwam het 'Oogmergat', een doorbraak die vanaf zee noordelijk langs het Nollenland van Abbestede liep. Het Oogmergat, het gat in de zeereep, werd in 1610 met een zanddijk, gedicht. En in 1614 werd de Noord Schinkeldijk hersteld, waardoor de Callantsogerpolder definitief bedijkt raakte. We kunnen dus zeggen dat het gebied zijn huidige vorm rond 1650 in grote lijnen gevonden heeft.

Historische kaarten uit de 19^e en het begin van de 20^e eeuw laten zien dat het plangebied in die tijd bestond uit 2 kavels. In het midden van het terrein liep een sloot dwars over. De bebouwing langs de Mineweg ontbrak in die tijd. Ook in de rest van de polder is de verkaveling kleinschaliger en verder valt op dat grasland toen het overheersende grondgebruik was.

2.3. Huidige inrichting

Het besluitgebied heeft een oppervlakte van ca. 3 hectare. Het is een langgerekt perceel, dat tientallen jaren in gebruik is geweest voor de bollenteelt.

Het terrein wordt aan de west-, noord- en oostzijde begrensd door sloten. Aan de zuidzijde ligt geen sloot. Hier gaat het terrein direct over in het erf van het huis langs de Mineweg. Op het erf staat behalve het huis een grote bollenschuur.

Het plangebied is momenteel in gebruik als bollenland. Vanaf de Duinweg is het perceel goed te overzien. Gedurende een korte periode in het voorjaar, als de bollen bloeien, heeft het gebied een belevingswaarde voor de recreatie. De rest van het jaar is deze functie minimaal.

3. Beleidskader

3.1. Algemeen

In dit hoofdstuk wordt het, voor de voorgenomen natuurontwikkeling relevante, vigerende beleid op de verschillende bestuursniveaus uiteengezet. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- rijksbeleid;
- provinciaal beleid;
- regionaal beleid;
- gemeentelijk beleid.

3.2. Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, vastgesteld op 13 maart 2012, geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De hoofdlijnen van de structuurvisie gaan over bereikbaarheid, concurrentiekracht en leefbaarheid en veiligheid.

In de Structuurvisie wordt een groot deel van de ruimtelijke ordeningskwesties bij de provincies en gemeenten neergelegd. Zo staat in de Structuurvisie dat het Rijk afspraken over verstedelijking, groene ruimte en landschap aan de provincies en gemeenten overlaat, het budget voor provinciaal en regionaal verkeer en vervoer ook bij provincies en gemeenten komt te liggen en gemeenten ruimte krijgen voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Het rijk bemoeit zich alleen nog met onderwerpen die:

- a. nationale lasten of baten heeft (bijvoorbeeld militaire activiteiten);
- b. waar internationale afspraken over zijn gemaakt;
- c. land- of provinciegrensoverschrijdend zijn én een hoog afwentelingsrisico kent of in beheer is bij het rijk (bijvoorbeeld hoofdnetwerk mobiliteit).

Het beleid dat in de structuurvisie is neergelegd wordt in het Besluit algemene regels vastgelegd in regelgeving. Hierin zijn directe regels voor provincies en gemeenten opgenomen die de rijksbelangen beschermen.

In de Structuurvisie is over natuurontwikkeling opgenomen dat, met betrekking tot natuurontwikkeling, twee zaken essentieel zijn. Namelijk het behoud van leefgebieden en de mogelijkheden om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora en faunasoorten is vastgesteld als nationaal belang. Ook het natuurbeleid en –behoud is echter door het rijk aan de provincies toegeedeeld. Gesteld wordt dat uitsluitend wanneer sprake is van nalatigheid van de provincies het rijk de provincies zal aanspreken op het niet realiseren van de internationale verplichtingen.

De herijkte nationale EHS zou in 2021 door de provincies gerealiseerd moeten zijn.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig ministerie van LNV) streeft ernaar om in 2020 meer dan 750.000 hectare aan natuurgebieden bij de Ecologische

Hoofdstructuur (EHS) te laten horen. Het grootste deel van deze EHS-gebieden zijn bestaande bossen en natuurgebieden. Daarbij komt nog ruim zes miljoen hectare natte natuur: meren, rivieren en de Nederlandse delen van de Noordzee en de Waddenzee. Milieumaatregelen moeten ervoor zorgen dat de natuur binnen de EHS schoner en stiller wordt. De EHS wordt bovendien steeds beter planologisch beschermd. Dat is niet alleen beter voor de natuur zelf, maar ook voor recreanten die rust en kwaliteit zoeken. Ze kunnen ervaren hoe Nederland er vroeger van nature uitzag. In de EHS is vooral plaats voor bijzondere planten en dieren. Er zijn ook meer mogelijkheden voor woeste natuur die zichzelf in stand houdt, op de manier zoals dit ging voor de komst van de mens.

Om een grootschalig ecologisch netwerk als de EHS te kunnen realiseren zijn verbindingen in de vorm van brede natuurzones nodig die de grote natuurgebieden aan elkaar koppelen. Deze natuurzones koppelen bestaande natuur aan nieuwe natuur waardoor genetische uitwisseling tussen plant- en diersoorten van deze verschillende gebieden mogelijk wordt gemaakt. Ook wordt zo het leefgebied van de plant- en diersoorten groter.

De droge en natte natuur van de EHS zal uiteindelijk een aaneengesloten netwerk vormen dat over de grenzen met andere landen aansluit bij het Pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN). Daarnaast wordt in de Europese Unie waardevolle en voor Europa kenmerkende natuur beschermd door het netwerk Natura 2000. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. In Nederland maken de Habitatrichtlijn geheel en de Vogelrichtlijngebieden gedeeltelijk onderdeel uit van de EHS.

Conclusie

Met het beoogde project worden twee Natura 2000-gebieden aan elkaar gekoppeld door middel van een tussenliggend natuurgebied. Hiermee wordt invulling gegeven aan het EHS zoals door het rijk wordt gehanteerd.

3.3. Provinciaal beleid

Structuurvisie Noord-Holland 2040

In de structuurvisie¹ geeft de provincie Noord-Holland aan op welke manier zij de ruimte in de provincie de komende 30 jaar wil benutten en ontwikkelen.

Op de structuurvisiekaart valt het besluitgebied onder 'kustzone' en is aangewezen als 'aandijkingenlandschap'. Beleid voor dit gebied is 'Landschapsontwikkeling ten behoeve van recreatie en toerisme'. In dit gebied is landbouw in combinatie met andere functies toegestaan.

Verder is een deel van het besluitgebied aangewezen als zoekgebied voor grootschalige windenergie. Tevens is het gehele besluitgebied aangewezen als weidevogelleefgebied en EHS, en het deel van het besluitgebied dat op dit moment al door Landschap Noord beheerd, is tevens aangewezen als Natura 2000-gebied.

In de Structuurvisie wordt aandacht geschonken aan natuurbehoud. De Provincie zorgt voor gebieden met een hoge biodiversiteit, maakt deze waar mogelijk toegankelijk voor recreatie en bouwt deze uit tot een robuust, samenhangend netwerk. Kern van het natuurbeleid is veiligstelling en de ontwikkeling van de EHS, inclusief de verbindingzones, nationale parken en Natura 2000-gebieden. Daarnaast richt de provincie Noord-Holland zich op het behouden van weidevogels en het karakteristieke open weidelandschap waarin zij leven.

Weidevogelleefgebieden zijn in de Structuurvisie aangewezen om de weidevogels en het landschap waarin zij leven te beschermen. Weidevogels zijn karakteristiek voor Noord-Holland. Ze gedijen goed in het open (veen)weidelandschap. Het gaat minder goed met de weidevogels doordat het traditionele

landschap en de manier waarop dat beheerd wordt verdwijnen. De provincie vindt zowel de weidevogels als het karakteristieke cultuurlandschap waarin zij verblijven belangrijk. Daarom beschermt zij deze landschappen tegen inbreuken op de openheid. Dit sluit aan op het algemene beleid voor gecombineerde landbouw in deze gebieden. De realisatie van Zandpolder fase 3 tot ecologische hoofdstructuur bevordert de leefomgeving van weidevogels.

Het beleid van de Structuurvisie is in de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie in regels bevat. Hierin zijn voor de aangewezen gebieden, zoals EHS en weidevogelleefgebieden, regels gegeven voor het gebruik van de gronden. De regels die gelden voor de EHS staan in artikel 19 van de Verordening. Hierin staat dat voor de betreffende gebieden geen nieuwe bestemmingen mogen worden opgenomen die omzetting naar de natuurfunctie onomkeerbaar belemmeren en de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS significant aantasten. Tevens staat in dit artikel dat bestemmingen moeten worden gegeven die de natuurfunctie mogelijk maken.

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt aan de voorwaarden van de Verordening voldaan. Er wordt geen bestemmingsplan opgesteld, maar met de voorliggende ruimtelijke onderbouwing kan het gebied voor de natuurfunctie worden ingericht. Tot slot schrijft de Verordening voor dat in een bestemmingsplan de ruimtelijke kwaliteitseisen, als bedoeld in artikel 15, in acht moeten worden genomen. Artikel 15 gaat echter over verstedelijking in landelijk gebied. Omdat daar in dit geval geen sprake van is, is deze regel hier niet aan de orde.

De regels over weidevogelleefgebied zijn in artikel 25 van de Verordening opgenomen. Hierin staat dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in:

1. de mogelijkheid verstorende activiteiten, buiten de huidige agrarische activiteiten, te verrichten die het weidevogelleefgebied verstoren en
2. de mogelijkheid werken uit te voeren die realisatie van nieuwe peilverlagingen maken.

Het maaiveld in het plangebied wordt grotendeels afgegraven waardoor er sprake is van een relatieve peilverlaging en geen peilverlaging in de zin van artikel 25 van de verordening. Het doel van de ontwikkeling is om het gebied meer geschikt te maken voor natuurontwikkeling in het algemeen, waaronder voor weidevogels. De ontwikkeling zal dus zeker geen negatieve effecten hebben op de weidevogelstand en is niet in strijd met de provinciale verordening.

3.4. Regionaal beleid

Kust op kracht

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat werken gezamenlijk aan de versterking van de Hollandse kust, onder de naam 'Kust op Kracht'. Ook de gemeenten Zijpe en Bergen, Natuurmonumenten en Landschap Noord-Holland doen hieraan mee. Kust op Kracht maakt onderdeel uit van het nationaal Hoogwaterbeschermingsprogramma. Landelijk worden in het kader van dit programma de 'Zwakke Schakels' langs de kust aangepakt. Zwakke Schakels zijn stukken Nederlandse kust die na een toetsing van het rijk niet veilig zijn bevonden om bescherming te bieden tegen overstromingen vanuit zee. In Noord-Holland gaat het om de Hondsbossche en Pettemer Zeewering. Het project Kust op Kracht zorgt voor versterking van de Hondsbossche en de Pettemer Zeewering en de duinen tussen Petten en Den Helder. Deze versterking is nodig omdat ons klimaat verandert, de zeespiegel stijgt en golven met meer kracht op dijken en duinen slaan. Ook daalt de Noord-Hollandse bodem. (Bron: <http://www.kustopkracht.nl/>) Met Kust op Kracht worden de 'Zwakke Schakels' weer veilig gemaakt door ze te versterken met zand. Tegelijk worden deze kustgebieden daarbij mooier gemaakt. Zo wordt er nieuwe natuur

aangelegd en worden fiets- en wandelroutes gerealiseerd. Zandpolder 3 is hier onderdeel van en wordt dus als natuurgebied ontwikkeld.

3.5. Gemeentelijk beleid

Toekomstvisie 2005-2015 Zijpe

De gemeente Zijpe heeft voor de periode 2005-2015 een toekomstvisie vastgesteld. Deze toekomstvisie vormt de basis voor de gewenste toekomstige ontwikkeling van de gemeente Zijpe op ruimtelijk, economisch en sociaal/maatschappelijk niveau. Uiteengezet wordt dat Zijpe veel natuurlijke en landschappelijke waarden heeft, zoals de zee, de duinen en de daarachter liggende polders. In de Toekomstvisie wordt beschreven op welke manier de verschillende ruimte vragende functies, verkeer, natuur, recreatie, wonen en bedrijven en landbouw, in de gemeente worden ingericht.

De natuurlijke en landschappelijke waarden zijn voor de gemeente Zijpe van belang voor het in stand houden van zowel de recreatieve aantrekkelijkheid als voor het woonmilieu voor de eigen inwoners. Voor de toekomst worden de natuurwaarden in de visie voornamelijk beschouwd in relatie tot recreatie en toerisme. Gesteld wordt dat in de dagrecreatieve sector de trend voor de komende jaren onder andere natuurgerichte dagrecreatie is. Hiervoor moeten de toeristische waarden van rust, ruimte en natuur behouden blijven.

Veelkleurig landschap

In 2008 is de gemeente Zijpe gestart met een eigen gemeentelijk beleidsplan voor de kwaliteiten van het landschap van Zijpe. Hiervoor is het rapport 'Veelkleurig Landschap' opgesteld. Uitgangspunt van het 'Veelkleurig Landschap' voor het aspect natuur is:

- om bestaande natuur(gebieden) te handhaven en te versterken in kwaliteit
- voorrang geven aan de prioritaire opgaven: ecologisch verbinden van de duinen onderling; verdroging van de duinen tegengaan. Realisering van ecologische verbinding Zwanenwater-Amstelmeer. Waar zich kansen voordoen deze verbinding plaatselijk robuuster maken door meekoppeling met andere noodzakelijke opgaven (wateropgave) daarbij rekening houdend met de omliggende landbouw.

De natuurontwikkeling van Zandpolder fase 3 past in deze uitgangspunten als versterking in kwaliteit en realisatie ecologische verbinding en robuuste verbinding. In het streefbeeld natuur in het hoofdstuk Polders Callantsoog past de ontwikkeling in de Verbinding duinen-Nollen-Abbestede. Tevens wordt in de beleidsnota de openheid van de Zandpolder benadrukt en wordt ingezet op de combinatie van graslanden en natuurontwikkeling, met name in de verbinding, met name in de verbinding tussen Nollen Abbestede en de kust langs de binnenduinrand, met respect voor de bestaande agrarische bedrijvigheid.

In het rapport 'Veelkleurig Landschap' is het onderhavige besluitgebied deels aangegeven als gronden met natuurwaarden. Streefbeeld voor dit besluitgebied is het verbinden van de natuurgebieden, waaronder de verbinding van de duinen met het Nollenland bij Abbestede.

3.6. Conclusie beleidskader

De voorgenomen natuurontwikkeling past binnen het beleid op rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau en geeft hier verder invulling aan.

4. Planbeschrijving

4.1. Algemeen

De Noordduinen, het Nollenland bij Abbestede, Zandpolder fase 1 en een deel van Zandpolder fase 2 zijn in het kader van Natura 2000 begrensd als Habitatrictlijngebied. Voor het plangebied geldt deze aanwijzing niet. Zandpolder 3 maakt deel wel uit van de Ecologische hoofdstructuur en is opgenomen in het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Holland.

Bij de inrichting van Zandpolder fase 3 zal worden aangesloten bij de natuurdoelstellingen die voor de aangrenzende gebieden gesteld zijn. Hiermee worden de Natura 2000 doelen versterkt en ontstaat een robuust aaneengesloten natuurgebied.

4.2. Nut en noodzaak

De natuur in Nederland is versnipperd, waardoor ecosystemen geïsoleerd, en daardoor kwetsbaar zijn en de biodiversiteit afneemt. Door natuurgebieden met elkaar te verbinden en te vergroten ontstaat een meer stabiele situatie waardoor er meer kans is op het behoud van deze natuurgebieden en de ontwikkeling van de natuur.

Het is belangrijk om natuurgebieden met elkaar te verbinden en aan elkaar te koppelen. Dit gebeurt onder andere door de realisatie van ecologische verbindingzones. Deze zijn een belangrijk onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. Het zijn stroken natuur die natuurgebieden met elkaar verbinden en op die manier bijdragen aan de 'ontsnippering' van natuurgebieden in Nederland. Zo kunnen planten en dieren zich van het ene naar het andere gebied verplaatsen over 'groene wegen'. Dieren krijgen zo meer ruimte om voedsel en soortgenoten te vinden. Dit is erg belangrijk voor het levensvatbaar houden van populaties van dieren. Naast het verbinden van natuurgebieden wordt bij de uitvoering van ecologische verbindingzones ook rekening gehouden met waterberging, cultuurhistorie, landschappelijke waarden en recreatie. De Zandpolder fase 3 is meer dan een ecologische verbindingzone. Naast het vergroten en met elkaar verbinden van de Natura 2000-gebieden Noordduinen, Nollenland van Abbestede en Zandpolder 1 en 2, is het doel van dit gebied tevens om bedreigde en kenmerkende natuur in het gebied zelf te ontwikkelen.

Door de natuurontwikkeling van Zandpolder fase 3 wordt een groter oppervlak beschikbaar voor flora en fauna doordat de Natura 2000-gebieden in de Polder Callantsoog vergroot. De ecologische verbinding tussen de duinen en het Nollenland van Abbestede en Zandpolder fase 1 en 2 wordt met de inrichting van dit EHS-gebied versterkt.

4.3. Toekomstige inrichting

De vormgeving van het ontwerp refereert aan het wadachtige gebied dat hier lag in de periode na de Allerheiligenvloed. Daarbij is de ontwikkeling gericht op het natuurdoeltype, zoals dat is geformuleerd in het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Holland, d.w.z. 'zilt- en overstromingsgrasland'. Tegelijkertijd kan het gebied een belangrijke functie krijgen als pleister- en broedplaats voor steltlopers en watervogels.

De humushoudende toplaag van de bodem wordt geheel afgegraven en afgevoerd. Alleen rondom blijft een 7 meter brede rand staan. Binnen deze rand ontstaat een gebied met een voedselarme uitgangssituatie. Ook kan hier een meer natuurlijke waterhuishouding ingesteld worden. Er wordt een

plas aangelegd die over een grote oppervlakte plas-dras is, met een waterdiepte van 10-20 cm. Door het midden loopt een diepere geul, met een maximale diepte van 90 cm. In de plas worden eilandjes aangelegd die worden afgedekt met gewassen schelpen.

Om het gebied hydrologisch te scheiden van de omgeving wordt langs de zuidzijde een sloot gegraven, waarmee het perceel omsloten wordt door sloten, die op het bestaande polderpeil ingesteld blijven.

Met de inrichting van het terrein wordt de recreatieve belevingswaarden vergroot. Vanaf de weg en het hoger gelegen fietspad door de duinen is het besluitgebied goed te overzien. Jaarrond zijn er vogels te zien, terwijl met de seizoenen de kleuren van de vegetatie veranderen.

Figuur 3. Ontwerp

4.4. Juridische aspecten

Op basis van voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt, wat betreft gebruik, afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. Nadat de omgevingsvergunning is verleend, is het besluit gebied bestemd voor natuur en de ontwikkeling van natuur. Bij de inrichting van het gebied als natuurgebied is het doel om aan te sluiten bij de aangrenzende Natura 2000 gebieden.

Hieronder worden de regels genoemd die voor het besluitgebied van toepassing zijn.

Gebruik

Het besluitgebied is bestemd voor:

- a. de ontwikkeling van een ecologische hoofdstructuur;
- b. het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van natuurlijke en/of landschappelijke waarden.

Bouwen

Binnen het besluitgebied zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de bestemming toegestaan.

5. Milieu- en omgevingsaspecten

5.1. Algemeen

Verschillende milieuaspecten vormen input bij de ontwikkeling van de ecologische verbindingzone Zandpolder fase 3. In dat verband dient bij de afweging van ruimtelijke ontwikkelingen te worden onderzocht welke milieuaspecten daarbij een rol (kunnen) spelen. Tevens is het van belang milieubelastende functies ruimtelijk te scheiden van milieugevoelige functies.

In dit hoofdstuk wordt per aspect beschreven wat de status is van het aspect in het besluitgebied en welke gevolgen dit heeft voor de gewenste ontwikkeling.

5.2. Water

Als uitvloeisel van Europees en landelijk waterbeleid is voor ruimtelijke plannen een watertoets verplicht. De watertoets heeft als doel te voorkomen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkeling plaatsvinden die in strijd zijn met duurzaam waterbeheer. In het kader van de verplichte watertoets is over dit plan overleg gevoerd met de waterbeheerder, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).

Huidige situatie

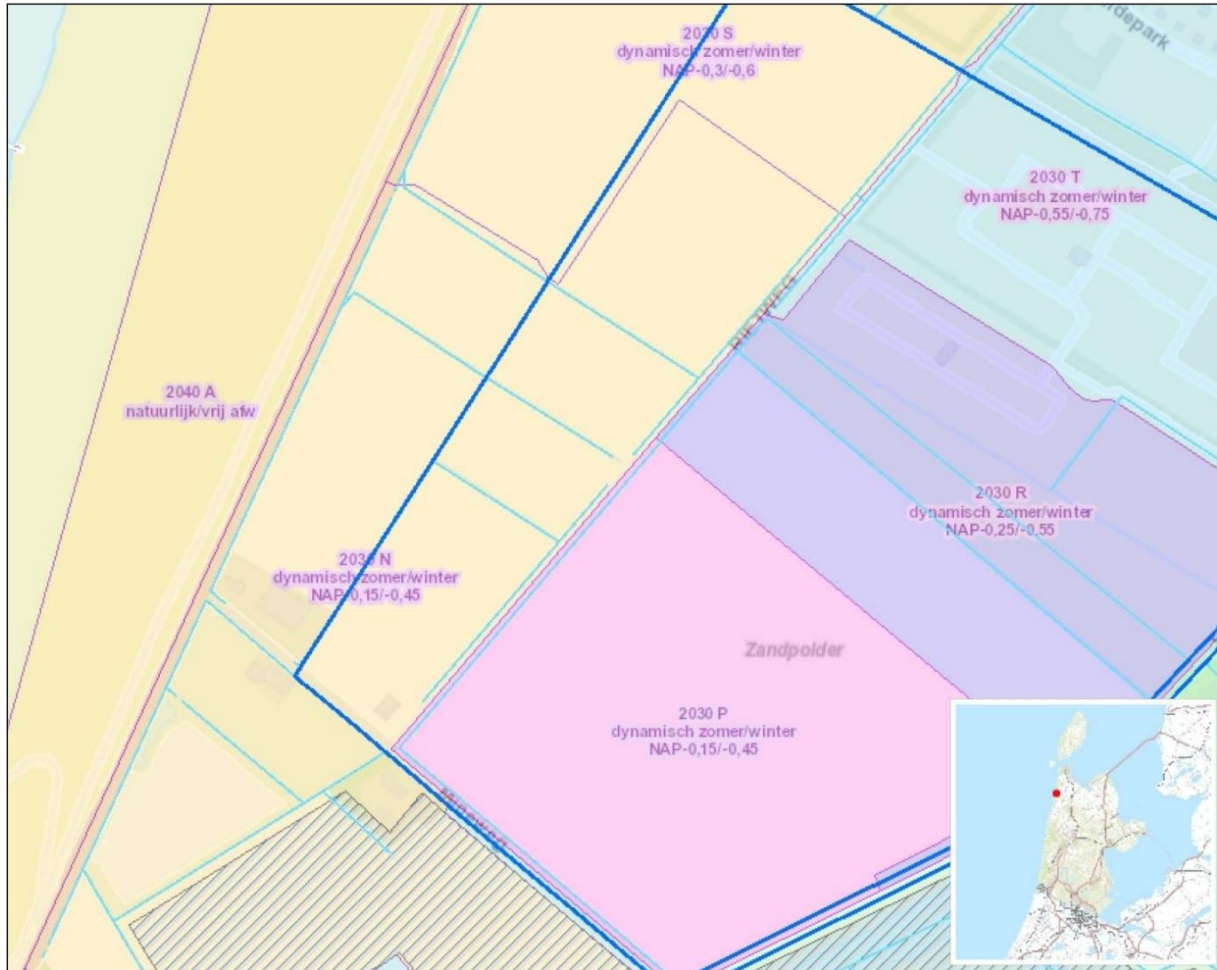
In en rond het plangebied wordt een dynamisch zomer/winterpeil van NAP -0,15/-0,45 gehanteerd (zie figuur 4.). Het zomerpeil ligt dus 30 cm hoger dan het winterpeil, waarbij moet worden aangetekend dat de peilen in de loop van het jaar belangrijk kunnen afwijken.

Toekomstige situatie

Met de voorgenomen inrichting blijven de peilen in de sloten die het perceel begrenzen gelijk aan de huidige situatie. Langs de zuidwestzijde wordt een nieuwe sloot gegraven, die hetzelfde peil krijgt als de sloten aan de oost- en noordzijde van het perceel.

Binnen het perceel wordt het maaiveld zodanig verlaagd dat een groot deel van het maaiveld permanent, of een deel van het jaar onder water komt te staan. Binnen het perceel worden een meer natuurlijk peilregiem voorgesteld, dat in de winter maximaal NAP - 0.00, en in de zomer maximaal

NAP - 0.40 bedraagt. Het streven is om zoveel mogelijk met gebiedseigen water te werken en zo weinig mogelijk af- of aan te voeren. Als de waterstanden onder of boven de streefpeilen komt kan aan- of afvoer wel noodzakelijk zijn. Dit kan deels door vrij in- of uit te laten en deels met een te plaatsen Vopopomp.

Figuur 4. Waterhuishoudkundige kaart van HHNK

Er is geen kans dat er brak water vanuit het perceel zal worden geloosd. Brakke kwel treedt alleen op als in de zomer het peil binnen het perceel lager is dan de omgeving. Er wordt dan geen water geloosd. In de winter is het peil binnen het perceel hoger dan het omliggende slootpeil. Als er dan al sprake is van brakke kwel, dan zal dat in die sloten uittreden, zoals dat ook nu al gebeurt. Als er vanuit het perceel in de winter geloosd wordt, dan zal dat water minder brak zijn dan het water van de omliggende sloten.

5.3. Natuur

Toetsing van ruimtelijke activiteiten aan de wetgeving voor natuur is noodzakelijk om eventuele vergunningen te verkrijgen. Indien de voorgenomen activiteit leidt tot effecten op beschermde natuurwaarden is aanvraag voor ontheffing in het kader van de Flora en faunawet of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet verplicht.

Voor het besluitgebied is een Natuurtoets opgesteld, waarin de de consequenties van de uitvoering van het plan zijn getoetst aan de Flora en Faunawet en Natuurbeschermingswet Landschap Noord-Holland 2014. In deze paragraaf worden de belangrijkste conclusies weergegeven.

Er komen in het projectgebied geen beschermde soorten en geen habitattypen voor. Het projectgebied grenst aan de Noordduinen, dit is N 2000 gebied. Daarom is toch gekeken naar de invloed van de werkzaamheden op habitattypen en habitatsoorten en beschermde soorten.

Door de gekozen werkwijze en de aard van de locaties waar de maatregelen worden uitgevoerd, worden:

- De functionaliteit van het leefgebied van de beschermde soorten niet alleen gegarandeerd maar zelfs verbeterd.
- Werkzaamheden vinden niet plaats in beschermd habitatype. Habitattypen worden niet verstoord en niet vernietigd. Er zijn dus geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelen en wezenlijke waarden.
- Er wordt gewerkt buiten het broedseizoen.

Overtredingen van de Natuurbeschermingswet en de Flora en Faunawet worden uitgesloten. Ontheffingen of vergunningen zijn daarom niet nodig.

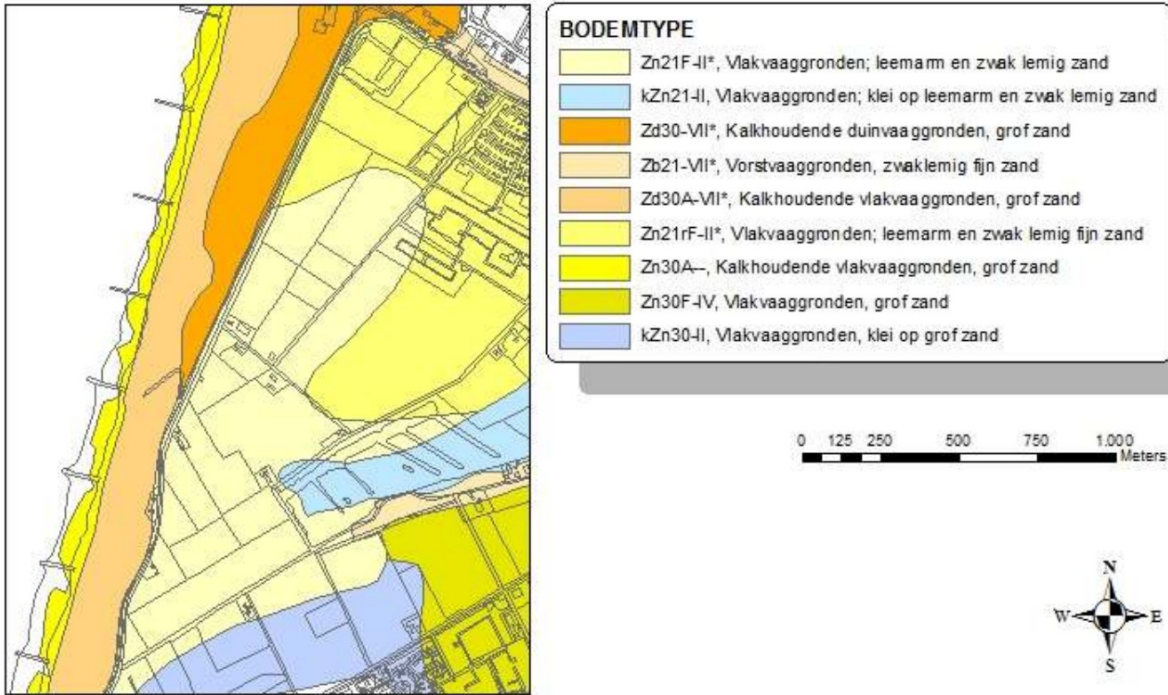
5.4. Bodem

Met betrekking tot milieuhygiënische bodemkwaliteit is de Wet bodembescherming van toepassing. Hierin is vastgelegd wanneer er sprake is van bodemverontreiniging en op welke wijze met verontreinigingen kan worden omgegaan. Wanneer een nieuwe functie aan een gebied wordt gegeven, moet worden getoetst of de bodem geschikt is voor deze functie.

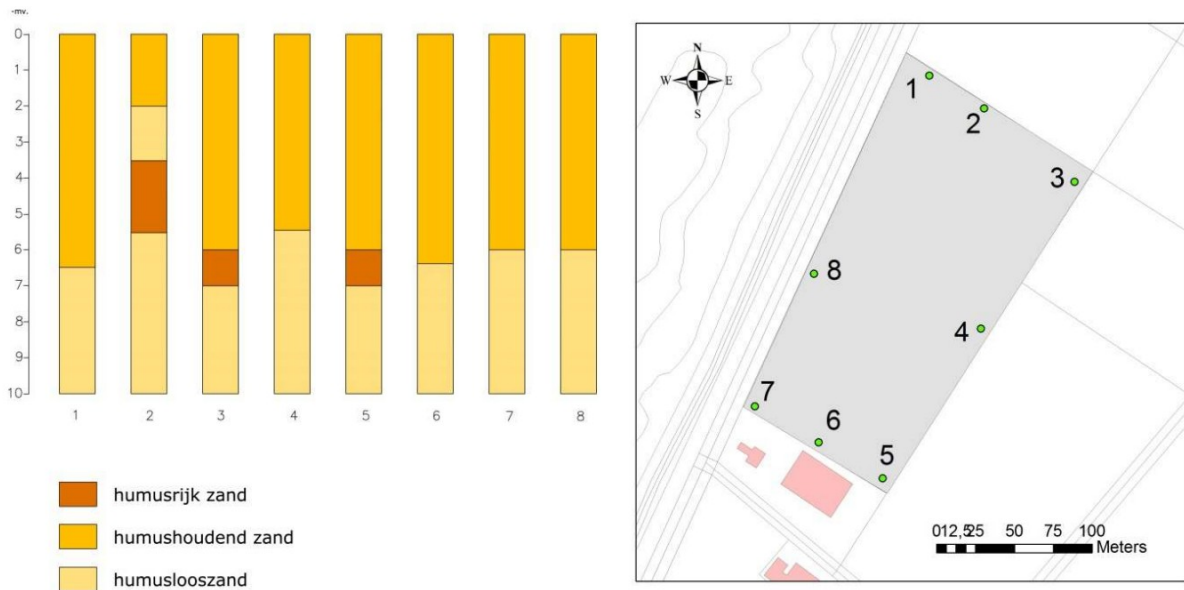
In het Inrichtingsplan 'Zandpolder fase 3' wordt de huidige situatie van de bodem, aan de hand van de bodemkaart beschreven. Volgens de bodemkaart 1 : 5000 bestaat de bodem van vrijwel het hele plangebied uit 'vlakvaaggronden, met leemarm en zwak lemig zand'. De grondwatertrap is II*, wat inhoudt dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand < dan 40 cm onder maaiveld ligt. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt op 50 tot 80 cm. In het kader van dit onderzoek zijn op 8 locaties grondboringen uitgevoerd tot een diepte van 1.00 m. De resultaten zijn weergegeven in figuur 6. Doordat het perceel beplant was met bollen was het alleen mogelijk om langs de randen te boren. De bodemopbouw is in de Zandpolder vrij gelijkmatig, waardoor dit waarschijnlijk toch een representatief beeld oplevert. De toplaag van de bodem bestaat overal uit humusrijk of humushoudend zand. Deze laag varieert in dikte, maar is op de meest plaatsen 50 tot 70 cm dik. Daaronder treffen we humusloos zand aan.

In een aantal boringen komen we op de overgang een circa 10 cm dikke laag humusrijk zand aan. Boring 2 wijkt af door het voorkomen van humusloos zand op een diepte van 20 cm. Waarschijnlijk is de bodem hier recent vergraven, waarbij de diepere ondergrond omhooggewerkt is.

Figuur 5. Bodemkaart

figuur 6. Boorprofielen tot een diepte van 1.00 m.

Bij de voorgenomen inrichting komt 14450 m³ grond vrij, die zal worden afgevoerd. Een locatie voor verwerking wordt bij de aanbesteding in overleg met de aannemer bepaald.

Voor deze ontwikkeling is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. Het toepassen of opslaan van de te ontgraven grond zal dan ook gemeld moeten worden.

In het kader van de planvorming is een partijkeuring (AP04) uitgevoerd (Bureau Grondslag, 2014). De keuring is in vier partijen uitgevoerd met de volgende resultaten:

partij 1:	-	klasse Wonen
partij 2:	-	klasse Industrie
partij 3:	-	Altijd toepasbaar
partij 4:	-	Altijd toepasbaar

Het zand van alle vier de partijen is civieltechnisch geschikt voor zand in aanvulling of ophoging, zand in zandbed, tijdelijk drainzand en straatzand.

Voor het transport is een begeleidingsbrief benodigd. Een afvalstroomnummer is alleen nodig als grond wordt afgevoerd naar een vergunde inrichting (bijvoorbeeld een gronddepot, grondbank of grondreiniger).

5.5. Archeologie

In de Wet op de archeologische monumentenzorg (een wijziging van de Monumentenwet 1988) is geregeld dat in het ruimtelijk beleid zorgvuldig wordt omgegaan. Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar reële verwachtingen bestaan dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn, dient voorafgaand aan bodemingrepen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek dienen vervolgens volwaardig te worden betrokken in de afweging tussen het te beschermen bodemarchief en andere maatschappelijke belangen.

Beleidsnota archeologie gemeente Schagen

Sinds 1 januari 2013 is de gemeente Zijpe, waar het plangebied eerst in lag, overgegaan in de gemeente Schagen. De gemeente Schagen heeft echter de reeds opgestelde archeologische beleidsnota van de gemeente Zijpe grotendeels overgenomen. Wel zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd. Zo zijn de archeologiecriteria in de polders versoepeld. Men dient rekening te houden met het archeologische belang bij planomvang van respectievelijk meer dan 500/2.500/10.000 m² en dieper dan 0,5 m onder het maaiveld. Dit was 0,4 m onder het maaiveld. De reden voor de herziene dieptemaat is de gebruikelijke diepte bij grondroering door land- en tuinbouwbedrijven.

Archeologisch bureauonderzoek

Voor het onderhavige besluitgebied is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd door Bureau Hollandia (Salomons, 2014), waarin de volgende conclusie getrokken wordt:

Op grond van de beschikbare plantechische, aardwetenschappelijke, historische en archeologische gegevens kan voor het plangebied geconcludeerd worden dat tot een meter onder het maaiveld de ondergrond bestaat uit zand, dat opgebracht is of stuifzand betreft. Vanaf een meter kunnen zich echter afzettingen uit de prehistorie (laagpakket van Wormer), Romeinse tijd/vroege middeleeuwen (Hollandveen laagpakket) en late middeleeuwen (laagpakket van Walcheren) bevinden. Op het laagpakket van Wormer en het Hollandveen kon gewoond worden. Op ongeveer 500 m ten oosten van het plangebied werden op een meter onder het maaiveld scherven en een munt gevonden uit de Romeinse tijd. Het Hollandveen is grotendeels in de late middeleeuwen weggeslagen. Dieper gelegen sporen zoals waterputten, kuilen en greppel kunnen echter nog in de ondergrond aanwezig zijn. Bewoning uit de prehistorie is in de direct omgeving niet bekend. In de late middeleeuwen en nieuwe tijd was het plangebied zeer waarschijnlijk onbewoond. Na de inpoldering in 1572 was het plangebied als landbouwgrond in gebruik.

Aanbeveling

Gelet op de graafwerkzaamheden, die grotendeels niet dieper reiken dan 0,7 m onder het maaiveld, worden beperkte archeologische vervolgstappen aanbevolen. Het verdient de aanbeveling om de aanleg van de dieper gelegen geul, die maximaal op een diepte van 1,3 m onder het maaiveld zal liggen, archeologische te begeleiden, protocol proefsleuven (conform 4004 uit de kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie, versie 3.3). Dit om uit te sluiten dat belangwekkende archeologische resten die informatie verschaffen over de bewoning uit de prehistorie, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen niet verloren gaat.

Aan de basis van een dergelijk onderzoek ligt een door de gemeente Schagen goedgekeurd programma van eisen (protocol 4001, KNA 3.3). In overleg met de gemeente zal voor aanvang van de werkzaamheden het programma van eisen worden opgesteld.

5.6. Geluid

Geluid beïnvloedt in belangrijke mate de kwaliteit van de leefomgeving. In wetgeving is vast gelegd welke mate van geluid acceptabel wordt geacht, afhankelijk van specifieke omstandigheden. Deze omstandigheden zijn bijvoorbeeld de aard van het geluid en de functie van het geluidsbelaste object.

In het kader van de Wet geluidhinder liggen er zones rond wegen, spoorlijnen en gezoneerde industrieterreinen. Binnen een geluidzone moet bij het realiseren van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen, zoals woningen, of bij realisatie van nieuwe (zoneringsplichtige) wegen, onderzoek worden gedaan naar de optredende geluidsbelasting

De voorgenomen ontwikkeling omvat geen realisatie van geluidgevoelige terreinen of objecten of de aanleg van nieuwe wegen. Toetsing aan de Wet geluidhinder is daarom niet aan de orde. Hier naast heeft de ontwikkeling geen verkeersaantrekkende werking. De ontwikkeling heeft daarom geen invloed op de geluidbelasting in de omgeving.

5.7. Luchtkwaliteit

De Wet Luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen kleine en grote ruimtelijke projecten. Onder kleine projecten worden projecten verstaan die de luchtkwaliteit 'niet in betekenende mate' verslechteren slechteren. De definitie van 'in betekenende mate' is vastgelegd in het Besluit NIBM. Projecten die de concentratie CO₂ of fijn stof met meer dan 3% van de grenswaarde verhogen, dragen in betekenende mate bij aan de luchtvervuiling. Bij de realisatie van een ecologische verbindingzone zal het aantal verkeersbewegingen niet of nauwelijks toenemen. Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Hiernaast is voor de voormalige gemeente Zijpe een onderzoek naar de luchtkwaliteit (fijnstof en stikstofdioxide) uitgevoerd. In de rapportage wordt in beeld gebracht of er binnen de gemeentegrenzen knelpunten zijn ten aanzien van luchtkwaliteit. Het onderzoek beperkt zich tot de door het wegverkeer veroorzaakte invloed op de luchtkwaliteit. Uit de uitgevoerde berekeningen blijkt dat er binnen de gemeentegrenzen van de gemeente geen knelpunten met betrekking tot de luchtkwaliteit zijn.

5.8. Externe veiligheid

Bij ruimtelijke plannen in combinatie met kwetsbare functies dient, ten aanzien van externe veiligheid, naar verschillende aspecten te worden gekeken.

Met de voorgenomen ontwikkeling worden geen kwetsbare objecten gerealiseerd, waardoor toetsing aan het plaatsgebonden en groepsrisico niet van toepassing is. Bovendien zijn in de buurt van het besluitgebied geen risicovolle inrichtingen of transportroutes van gevaarlijke stoffen (wegen, spoorwegen of buisleidingen) aanwezig. Het aspect externe veiligheid heeft geen invloed op de ontwikkeling van het besluitgebied.

5.9. Milieueffectrapportage

Volgens het Besluit m.e.r. 1994 is het verplicht een milieueffectrapportage uit te voeren:

- wanneer de activiteit(en) voorkomt in kolom 1 van de C-lijst van het Besluit m.e.r. en
- het een besluit betreft dat bij de betreffende activiteit in kolom 4 van de C-lijst van het Besluit m.e.r. staat, en
- de omvang van die activiteit groter of gelijk is aan de (eventueel gestelde) drempelwaarde in de C-lijst van het Besluit m.e.r., en
- daarover het aangewezen besluit wordt genomen.

Daarnaast kunnen provincies in provinciale milieuverordeningen activiteiten als m.e.r.-plichtig aanwijzen.

Op grond van bovenstaande regeling geldt voor de ontwikkeling in het besluitgebied geen m.e.r.-plicht.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft op 15 oktober 2009 bepaald dat Nederland de Europese richtlijn op een onderdeel onjuist heeft geïmplementeerd (Zaak Commissie/ Nederland, C-255/08). Het Hof oordeelt dat Nederland ten onrechte drempels heeft vastgesteld die alleen rekening houden met de omvang van projecten en niet met andere relevante criteria (met name de kenmerken en de plaats van het project). Voor de projecten onder de drempel heeft Nederland volgens het Hof niet aangetoond dat ze geen aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, terwijl de richtlijn dat wel eist. Het Besluit m.e.r. zal aangepast worden naar aanleiding van deze uitspraak.

In dit specifieke geval is aangetoond dat het project geen aanzienlijke milieueffecten heeft. Hiervoor is een aantal onderzoeken verricht, waarvan de resultaten in dit hoofdstuk zijn beschreven. Een m.e.r.-plicht is dan ook niet van toepassing voor de omgevingsvergunning.

6. Financiële uitvoerbaarheid

De voorgenomen natuurontwikkeling wordt gefinancierd door subsidies van Rijks Waterstaat, provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Landschap Noord-Holland. Aan de realisatie van het initiatief en de toekomstige exploitatie zijn voor de gemeente geen (directe) kosten verbonden.

Mogelijke planschade die als gevolg van de wijziging van het planologisch regime optreedt komt, blijkens een op grond van artikel 6.4a van de Wet ruimtelijke ordening met de gemeente Schagen te sluiten planschadeovereenkomst, voor rekening van de initiatiefnemer Landschap Noord-Holland.

Op grond van artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening dient voor gronden waar een bouwplan is voorgenomen een exploitatieplan te worden vastgesteld. De beoogde natuurontwikkeling bevat echter geen bouwplan in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening, zodat een exploitatieplan bij deze omgevingsvergunning niet aan de orde is. Om deze reden wordt geen exploitatieplan vastgesteld.

7. Procedure omgevingsvergunning

7.1. Algemeen

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) onderscheidt twee voorbereidingsprocedures: de reguliere procedure en de uitgebreide procedure. De regel bij het bepalen van de te volgen procedure is dat de reguliere voorbereidingsprocedure wordt gevolgd, tenzij anders is bepaald. Planologische medewerking voor de gewenste natuurontwikkeling is alleen mogelijk op grond van artikel 2.12, lid 1, sub a onder 3 Wabo. waardoor voor dit initiatief een uitgebreide procedure van toepassing is.

De bevoegdheid om de omgevingsvergunning, voor gebruik in strijd met het bestemmingsplan, te verlenen ligt bij het College van Burgemeester en Wethouders. Vooraf is een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad nodig. De gemeenteraad heeft dit besluit in algemene zin voor categorieën van gevallen genomen, waardoor voor dit specifieke project geen verklaring van geen bedenkingen nodig is.

7.2. Voorbereiding

In het kader van artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht dient vooroverleg plaats te vinden met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn bij de ontwikkeling. Bij de voorbereiding van de procedure heeft overleg plaatsgevonden met deze instanties.

7.3. Besluitvorming

De uitgebreide Wabo procedure kent een doorlooptijd van 26 weken en kan eenmaal verlengd worden met zes weken. Op deze procedure is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Voordat een besluit wordt genomen, legt de vergunningverlenende instantie het ontwerpbesluit, de ontwerpverklaring van geen bedenkingen met de overige relevante stukken (waaronder deze ruimtelijke onderbouwing) zes weken ter inzage.

Een ieder heeft dan de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Bij de besluitvorming op de omgevingsvergunning worden de zienswijzen beoordeeld. Als de omgevingsvergunning wordt verleend, treedt deze in werking met ingang van de dag na afloop van de beroepstermijn, tenzij een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan. Op dat moment vormt de omgevingsvergunning de basis om af te wijken van het bestemmingsplan.

7.4. Beroep en hoger beroep

Na bekendmaking van het besluit is het voor iedere belanghebbende mogelijk om beroep in te stellen bij de rechtbank en eventueel voorlopige voorziening aan te vragen. Na uitspraak van de rechtbank kan hoger beroep worden aangetekend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (en kan eveneens voorlopige voorziening worden aangevraagd).

Literatuur

Haaf, C. ten, 2014 – Zandpolder fase 3, natuurontwikkelingsplan. Ten Haaf & Bakker, Groet.

Hamers, J., 2014 – Zandpolder fase 3, voortoets Flora en Faunawet en Natura 2000. Landschap Noord-Holland, Heiloo

Salomons, K.T., 2014 - Archeologisch bureauonderzoek Zandpolder fase 3 in Callantsoog, gemeente Schagen (NH). Hollandia Archeologen, Zaandijk.

Sinoo F. 2013 – Goede ruimtelijke onderbouwing Zandpolder fase 2. Grontmij Nederland B.V. (Alkmaar)